

אומנות ישראלית : היגדים ללימוד החומר

1956. צפריר. תצלום מאת י. תבליט מאת אהרון פריבר. דייגים

היצירות המוצגות במצגת זו מובאות לצורכי הוראה ולימוד בלבד, בהתאם לעקרונות השימוש ההוגן הקבועים בסעיף 19 לחוק זכות יוצרים, התשס"ח–2007. זכויות היוצרים ביצירות שמורות ליוצרים ולבעלי הזכויות, והקרדיט ניתן לצד היצירות ככל שניתן.

הוראה סביב נושאי חתר בהתאם להיגדים:

דרכי התבוננות במציאות וויצוגה:

1. אומנות כאוטוביוגרפיה
2. דימיון חלום ופנטזיה
3. בין ריאליזם להפשטה -נוף/דמויות/טבע דומם

אומן וחברה

1. אומנות מחאה: מחאה פוליטית וביקורת חברתית
2. אומנות מגויסת: לרעיון/אידיאולוגיה
3. זהות: מגדרית/אתנית/תרבותית (הגירה).

מסורת וחדשנות: שינויים בשפת האומנות, מוסכמות ומודלים אמנותיים

1. הרחבת שפת האומנות: חומרים חדשים, טכניקות וחידושים טכנולוגיים (צילום, וידאו-ארט וירטואלית, מולטימדיה וכו.).
2. דרכי הבעה חדשות: מיצב, מיצג, אומנות רחוב, בינה מלאכותית וכד.
3. ציטוט/מחווה/דיאלוג עם יצירות ממהארץ ומהעולם

עדכון בנושא אומנות ישראלית

הוראה סביב נושאי חתך בהתאם להיגדים

1. בבחינת הבגרות תשפ"ז תהיה אפשרות לשאלה גם עבור מי שכבר לימדו באמצעות חקר) יהיה אפשר לבחור בין שתי האופציות)

2. אורטוריום נשאר -תלמידים יוכלו לבחור את היצירה הכי מעניינת בעיניהם תחת אחד מההיגדים הנ"ל.

3. אופני ההוראה פתוחים להחלטתכם. עם זאת, מומלץ להתחיל עם סקירה קצרה של העשורים, על מנת למקם את היצירות שתלמדו בהיגדים בהקשר של העשור ולעבות את ההקשר והמסר.

המלצה: לעשות ציר עשורים חזותי ולתלות בכיתה שיהיה כל הזמן מול העיניים

ההיגדים מחולקים לשלוש נקודות מוצא .

נקודות אלה הן המשקפיים דרכם אנו בוחרים להסתכל על היצירה ולנתח אותה

מסורת וחדשנות

למן הולדתה של האומנות
הישראלית: היא נעה בין הצורך
לחדש ולשבור מוסכמות, לבין
הצורך לשמור על מסורות העבר
ועם מבט על עולם האומנות
הבינלאומי

אמן וחברה

האמנות אינה מנותקת מהמרחב
החברתי-פוליטי-כלכלי, האמן כמגיב
לארועים, מצבים ותופעות בעולם
החיצוני

דרכי התבוננות במציאות

וייצוגה

הגדרה שונה של המושג מציאות
הקשור לתודעתו של האמן וחוויותיו
כאדם ולתקופה בה הוא חי ותפיסותיה
לגבי האומנות

דרכי התבוננות במציאות וייצוגה

בין ריאליזם להפשטה

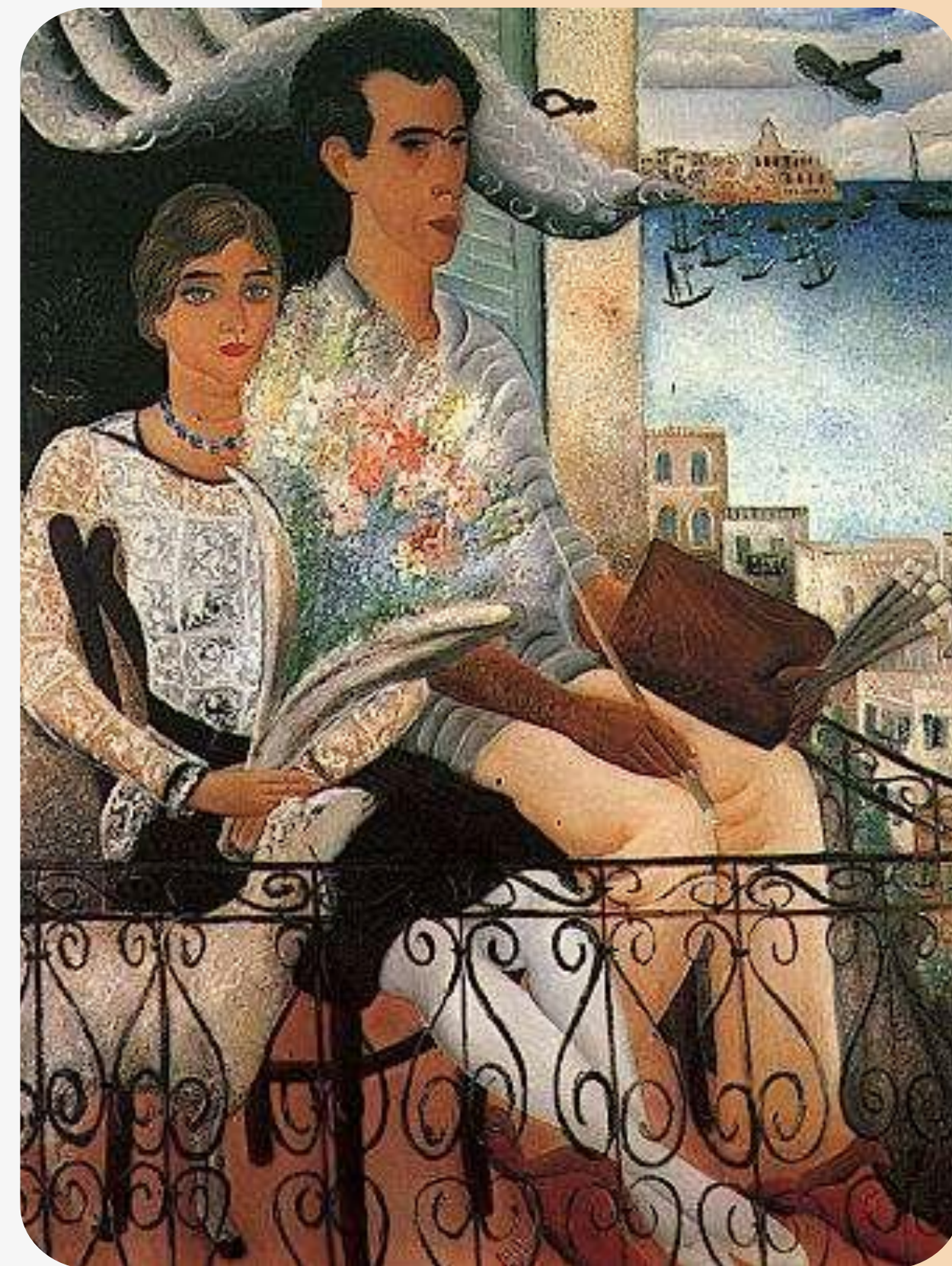
דמיון, חלום ופנטזיה

אומנות
כאוטוביוגרפיה

אומנות כאוטוביוגרפיה

דבורה מורג, "שולחן ערוך", "מתוך הסדרה", אריזה
משפחתית, 2005, "מיצב [צילום מתוך אתר האומנית](#)

ראובן רובין, "המאורסים", 1929, "שמן על

דמיון, חלום ופנטזיה

(וגם אוטוביוגרפיה)

יוסל ברגנר,, חגיגת כלים 1974 ,”

מתוך קטלוג התערוכה :יוסל ברגנר -ציורים 1955-1975

[ארכיון הספרייה הלאומית](#)

בין ריאליזם להפשטה

נוף

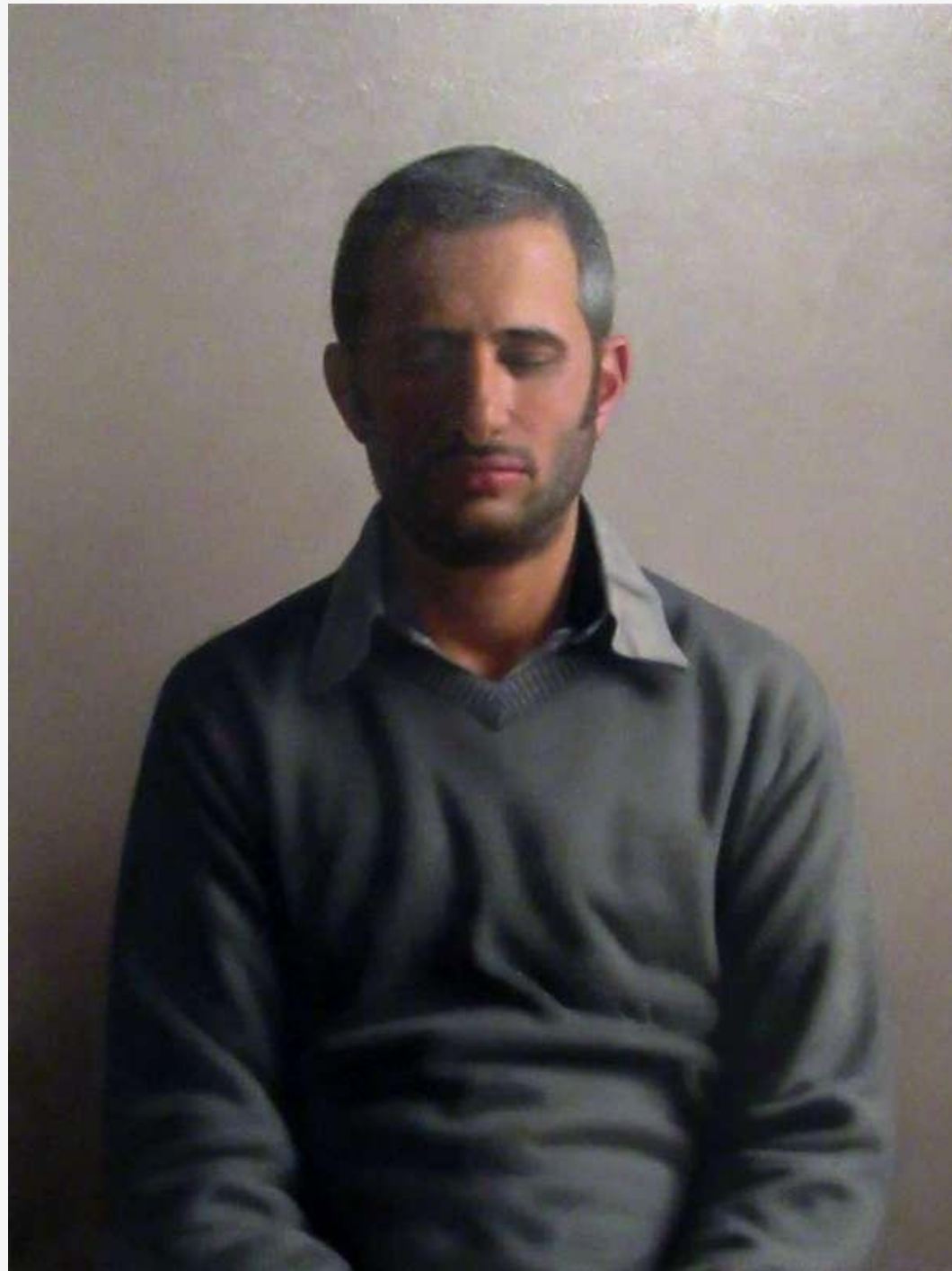
מיכאל גרוס –טרקטור בשדה (דיפטיכון, 1969-1984),
שמן על בד. אוסף חברת הפניקס [מתוך האתר ערב רב](#)

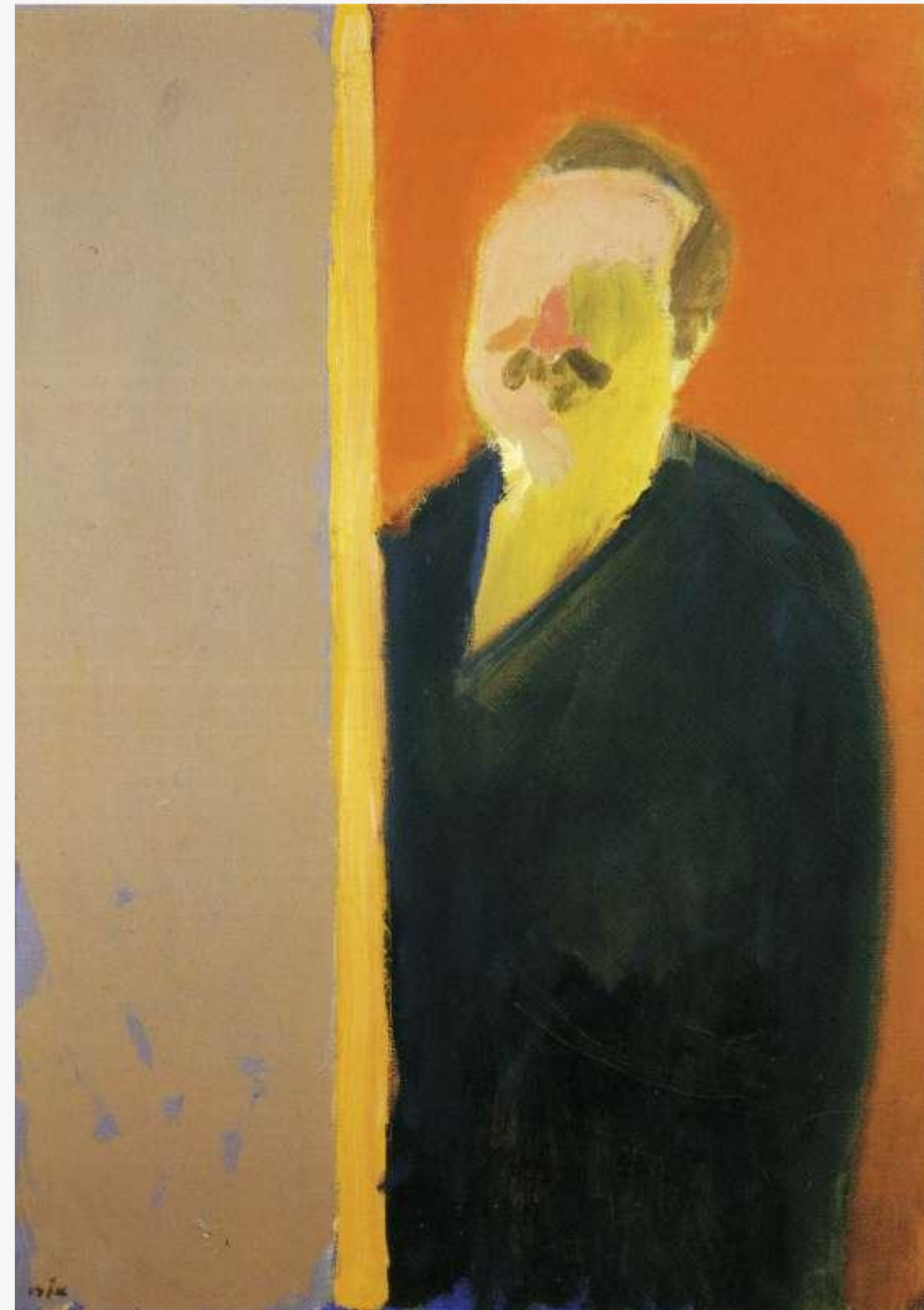
אלי שמיר, מתוך הסדרה גבולות [אתר האומן](#)

בין ריאליזם להפשטה

דמויות

ארם גרשוני, "דיוקן עצמי בעיניים עצומות", 2009, שמן על לוח עץ. **אוסף יוסי ודניאלה ליפשיץ.**

אורי ריזמן, "דיוקן עצמי עם כן ציור", תחילת שנות ה-80. שמן על בד **קישור**

טל מצליח, "ללא כותרת" (קישוטי מלחמה, 2024, "שמן על עץ. באדיבות האמנית וגלריה אלון שגב, תל אביב; צילום:

אמן וחברה

זהות:

מגדרית, אתנית,

תרבותית)הגירה)

אומנות מגוייסת

לרעיון/אידאולוגיה

מחאה :מחאה

פוליטית וביקורת

חברתית

מחאה פוליטית וביקורת חברתית

נפתלי בזם, לעזרת הימאים, 1952 באדיבות בידרמן,
גלריה לאומנות ישראלית.

נירית טקלה / *Our Donation Blood*, תרומת דמנו, 2018,
אקריליק על בד (גם אומנות אתנית [מתוך אתר האומנית](#))

אומנות מגוייסת לרעיון/אידיאולוגיה

ראובן רובין, „פירות ראשונים, 1923, ”שמן על בד .

עיצבון האמן בנדיבות בית ראובן, תל אביב [מקור](#)

זהות: מגדרית, אתנית, תרבותית (הגירה)

ורד ניסים, „אם אספר קורותי, דמעות יוצאות לי מעיני, 2015, “וידאו 12:22, דק’ [מקוב](#)

זהות: (תרבותית) (הגירה)

זויה צ'רקסקי, בריונות בבית הספר, 2014, *School Mobbing* /

דיפטיכון, שמן על בד [מקוב](#)

מסורת וחדשנות:

שינויים בשפת האומנות, מוסכמות ומודלים אומנותיים

ציטוט/מחווה/דיאלוג
עם יצירות מהארץ
ומהעולם

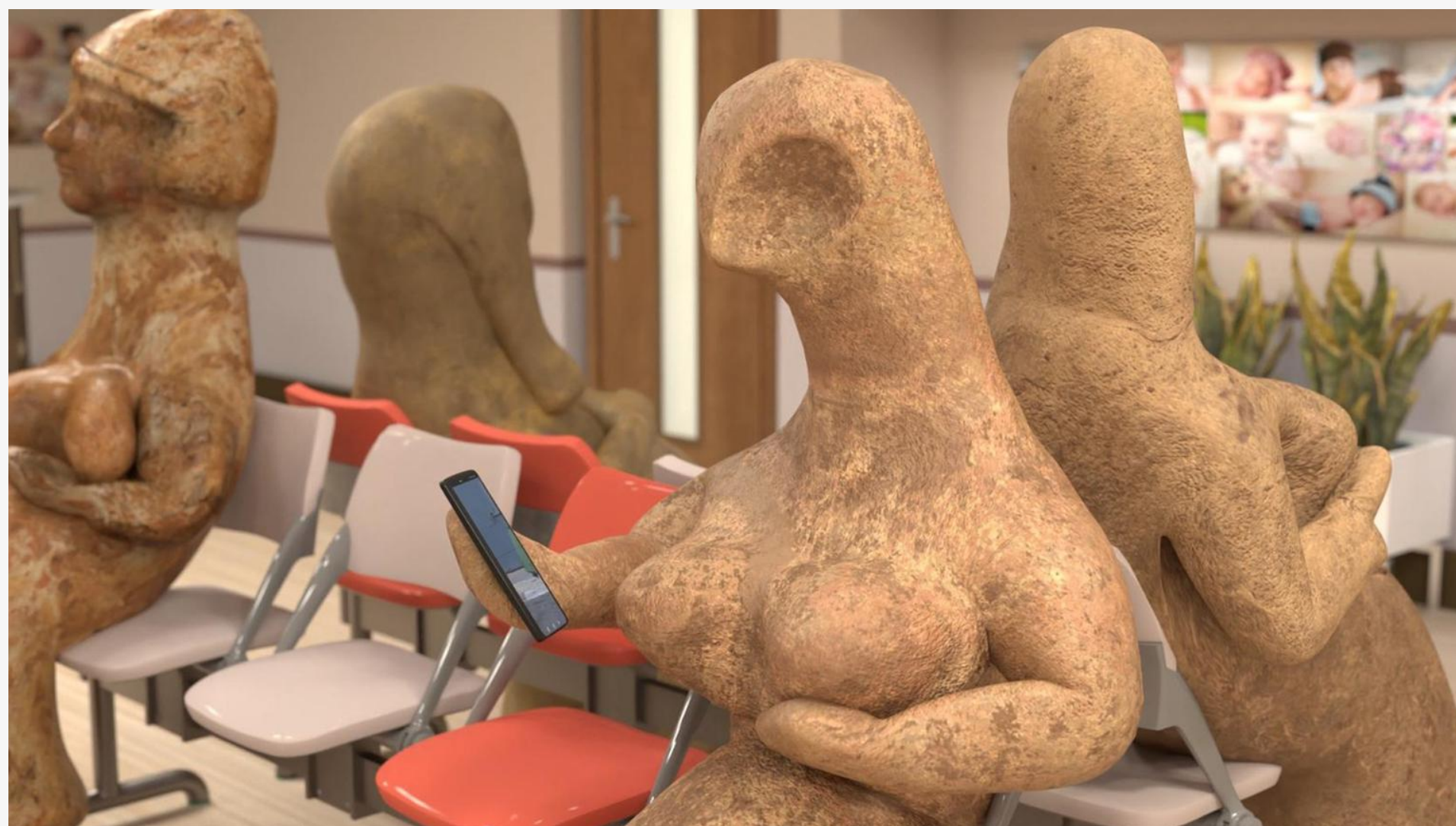
חומרים חדשים, טכניקות
וחידושים טכנולוגיים
(צילום, וידאו ארט,
מולטימדיאליות)

הרחבת שפת האומנות :
דרכי הבעה חדשות :
מיצב, מיצג, אומנות
רחוב, בינה מלאכותית

שינויים בשפת האומנות

חומרים חדשים, טכניקות חדשות

וחידושים טכנולוגיים

רות פתיר, „ארץ אִם(M)otherland” /
וידאו דו־ערוצי בפורמט קוד פתוח, לופ, דימוי מווידאו
באדיבות האמנית וגלריה ברוורמן, תל אביב [מקור](#)

סיגלית לנדאו בשיתוף יותם פרום, „כלת
מלח, 2014, *Salt Bride*” / [סדרת תצלומים](#)

שינויים בשפת האומנות

דרכי הבעה חדשות:

מיצב, מיצג, אומנות רחוב

מיכל נאמן, "העניינים של המדינה", 1974,

תצלום תיעודי של פעולה; צילום: אברהם חי [מקור](#)

גל וינשטיין, "גג", 2002, / Roof, המיצב בביאנלה ה-25 בסאו פאולו [אתר האומן](#)

שינויים בשפת האומנות

חומרים חדשים, טכניקות חדשות וחידושים טכנולוגיים

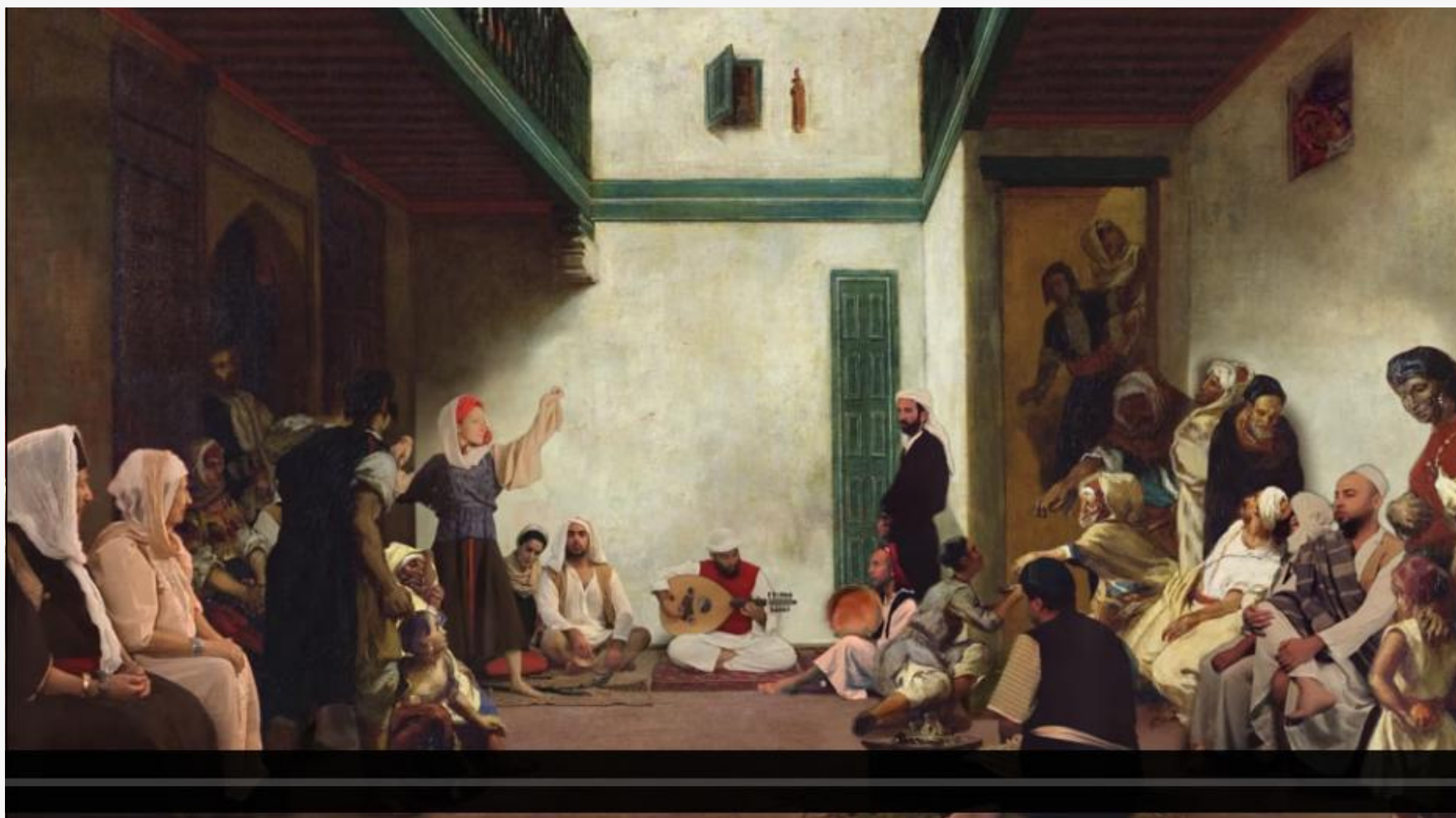

העבודה "זמן שבור" נראית כשעון-שמש קדום שהזמן הותיר בו את אותותיו והוא פועל על-פי הקצב הקבוע והנצחי של היממה והשנה . שורות הדמויות הנעות על האבן העגולה דומות לכתב .הן קופצות כמבקשות להגיע גבוה יותר , אבל כובד המציאות מושך אותן לתוך השבר שחוצה את האבן ומערער את שלמותה -שבר , שהדמויות יוצרות אולי בעצמן ושמזכיר שברים ופערים בעבר ובהווה...

מיכל רובנר,, זמן שבור, 2009, "אבן עתיקה והקרנת וידיאו

ציטוט/מחווה/דיאלוג עם יצירות מהארץ ומהעולם

אורי גרשט, „רימון“, 2006, [וידאו](#) / *Pomegranate*

תמר צדוק, „חתונה יהודית במרוקו“ /
Jewish Wedding in Morocco, 2014,
[וידאו](#) 2:20 HD, [אתר האומן](#)

„אזין דלקרואה“, חתונה יהודית במרוקו,
 1839, שמן על בד [מקור](#)

חושן סאנצ'ס קוטאן, „טבע דומם
 עם חבוש, כרוב, מלון ומלפפון“,

סביב 1602 [מקור](#)

ציטוט/מחווה/דיאלוג עם יצירות מהארץ ומהעולם

זאב רבן, וגר זאב עם כבש, 1923, "אריחי קרמיקה, סדנת הקרמיקה של בצלאל
אוסף משפחת דורון-וינטר, ירושלים צילום: אברהם חי [מקור](#)

יעל ברתנא, וגר זאב עם כבש /
The Wolf Shall Dwell with the Lamb
[אתר האומנית](#)

ציטוט/מחווה/דיאלוג עם יצירות מהארץ ומהעולם

תמיר צדוק,, פסיפס אבן יונה (אבן יונס) /”

Even Yona Mosaic (Ibn Yunes), 2011, פסיפס [אתר האומן](#)

פסיפס אבן יונה (אבן יונס)
תחנת הרכבת
בוגר הרכבת הישראלית

הפסיפס הוחלף בשנת 1997 בעקבות גנב על ידי פסיפס ארכיטקטורית
הישראלית של אילנה שווייט, שפיתח סדר בוגר הרכבת של המגדל
המערבי תחנת הרכבת ליד בני ישראל - The new German Society for the Exploration of Palestine
הפסיפס נבנה רחוק השנה, אבן יונס, במסגרת של מוזיאון הרכבת החדשה
המערבית תחנת הרכבת הישראלית החדשה, ליד תחנת הרכבת החדשה שידר יישוב
החדש, יום ששחרר מוסלמים על הפסיפס.

הפסיפס הוחלף בשנת 1997 בעקבות גנב על ידי פסיפס ארכיטקטורית
הישראלית של אילנה שווייט, שפיתח סדר בוגר הרכבת של המגדל
המערבי תחנת הרכבת ליד בני ישראל - The new German Society for the Exploration of Palestine
הפסיפס נבנה רחוק השנה, אבן יונס, במסגרת של מוזיאון הרכבת החדשה
המערבית תחנת הרכבת הישראלית החדשה, ליד תחנת הרכבת החדשה שידר יישוב
החדש, יום ששחרר מוסלמים על הפסיפס.

פסיפס אבן יונה (אבן יונס)
תחנת הרכבת
בוגר הרכבת הישראלית

הפסיפס הוחלף בשנת 1997 בעקבות גנב על ידי פסיפס ארכיטקטורית
הישראלית של אילנה שווייט, שפיתח סדר בוגר הרכבת של המגדל
המערבי תחנת הרכבת ליד בני ישראל - The new German Society for the Exploration of Palestine
הפסיפס נבנה רחוק השנה, אבן יונס, במסגרת של מוזיאון הרכבת החדשה
המערבית תחנת הרכבת הישראלית החדשה, ליד תחנת הרכבת החדשה שידר יישוב
החדש, יום ששחרר מוסלמים על הפסיפס.

פסיפס אבן יונה (אבן יונס)
תחנת הרכבת
בוגר הרכבת הישראלית

הפסיפס הוחלף בשנת 1997 בעקבות גנב על ידי פסיפס ארכיטקטורית
הישראלית של אילנה שווייט, שפיתח סדר בוגר הרכבת של המגדל
המערבי תחנת הרכבת ליד בני ישראל - The new German Society for the Exploration of Palestine
הפסיפס נבנה רחוק השנה, אבן יונס, במסגרת של מוזיאון הרכבת החדשה
המערבית תחנת הרכבת הישראלית החדשה, ליד תחנת הרכבת החדשה שידר יישוב
החדש, יום ששחרר מוסלמים על הפסיפס.